

29.

DEO BENEDICENTE,
&
Nobilissimo Jctorum ordine annuente,

THE CAS SELE-
CTIORUM DE JU-
RISDICTIONE QVÆ-
STIONUM

Succurrente

Viro Magnifico & Jurisconsultissimo.

DN. QVIRINO Schacher / Anteces-
fore celeberrimo, Potentissimo Saxon. Octoviro,
ab Appellat. Consiliis, Consistorii Eccles. Lipf. Adfess.
gravisimo, nec non Facult. Juridicæ Seniore meritissimo &c.
Patrono observanter colendo,

conficiente

GOTHRIDO ERICO BERLICHIO
LIPSIENS.

*publicè in Almâ Patriâ exponebatur d. 16. Au-
gusti, Anno M. DC. LV.*

Typis RITZSCHIANIS.

Jon. Schacher

2

GOTTFRID OBERO BERLICHIO
LITHOGR. ANNO 1825

GOTTFRID OBERO BERLICHIO
LITHOGR. ANNO 1825

GOTTFRID OBERO BERLICHIO
LITHOGR. ANNO 1825

GOTTFRID OBERO BERLICHIO
LITHOGR. ANNO 1825

GOTTFRID OBERO BERLICHIO
LITHOGR. ANNO 1825

GOTTFRID OBERO BERLICHIO
LITHOGR. ANNO 1825

GOTTFRID OBERO BERLICHIO
LITHOGR. ANNO 1825

GOTTFRID OBERO BERLICHIO
LITHOGR. ANNO 1825

GOTTFRID OBERO BERLICHIO
LITHOGR. ANNO 1825

GOTTFRID OBERO BERLICHIO
LITHOGR. ANNO 1825

SEgratum quicumq; cupit præstare Parenti
 Natus, collata hinc ob benefacta sibi,
 Non illud melius poterit patrare, Paternam,
 Quàm si virtutem comparet Arte sibi;
 Tu quoque Berlichi, magnâ nunc laude patriſſas,
 Agnati & mores induis ipse graves,
 Publica conscendis dum pulpita; nobile ſignum,
 Quod patriſſantis ſedulitatis adest.
 Gratulor ex animò, gnavus ſic pergere perge,
 Donec ad inſtantem perveniasque ſcopum;
 Perge viâ hâc; Artem & Matris quam lacte bibiſti,
 Exerce, dum par ſis quoque cuncta Patri.

Jobannes Michâel, Pb. & Med. D.

P. P. Facult. Decanus, Archiater

Saxo-Altenb. Acad. p. r. Reſtor.

FOEcus Berlichi tua, Jurisdictio quid ſit,
 Edocer ingenii, Te decet ergò docus.
 Te Patris exſtimulant laudes, non deſinis ergò
 Bellerophontéo fonte rigare labra
 Maſte animi, tua ſic Virtus erit emula quondam
 Patris, ſi cæptum continuabis iter.

gratulab.

Quirinus Schacher/ D.
 Præſes.

EXimia eſt VIRTUS, MAGNI PATRIS ORNAMENTUM,
 BERLICH, Patrum candida ſigna ſeqvi.
 Nam labor iſtorum tantus, quo tempore nullo
 Ex merito poſſit laudibus evhiet.

(†)

Mœo-

Mœonius licet ipse Pater, licet & Maro surgat,
 Illorum laudes, non tamen ipse canet.
 Tu, pariter patrum vestigia docta reponis,
 Dum scribes quidnam DICTIO JURIS erit.
 Perge, præit magno Tibi Lipsia nostra favore,
 Et Lauru emeritâ cinget Apollo comam.

Pereximio Dn. Disputanti Affini & Com-
 patri suo pl. dilecto gratulab adpl.

Franciscus Romanus, J. U. D.
 Prof. Publ. Sup. Cur. Provinc. &
 Facult. Jur. Assessor.

Ad Cl. & Juris-Prudentis. Dn. de Jurisdi-
 ctione publicè Respondentem.

Cui non dictus Hylas? BERLICHIIUS antè volabat
 Legirepam solus cuncta per ora virum;
 Quàm mox Sceptra Fori CARPZOVIUS unus haberet
 Perq; Scabinatus, perq; Lycæa simul.
 Non tamen abstiterat subito BERLICHIA Virtus,
 Cui Patruusqve, Parens insticit usq; via.
 Nec minus Illustris fuerat BERLICHIIUS Alter,
 Quæq; tot iste Libris, hæc dedit ille nuce.
 Vidit id ELECTOR: proluxa volumina & Acta
 Scrinxerit hinc melius, Noster hic, insit, erit!
 Iusta quidem facere & jus reddere Principis Aula
 Est satius, quàm jus differere usq; Scholâ.
 Sæpè novercatur Jus, nî Ducis aura secundet;
 Intimus huic factus, fassus ut illa fuit
 Fassus & illa fuit CARPZOVIUS Ipse, relicta
 Proq; Schola PATRI se PATRIÆ applicuit;
 Ipse,

*Ipsè Pater Patriæ per secula doctâ futurus,
 Aulâ qui maneat JUSTUS, ut antè Scholâ.
 Tertius intèr à BERLICHIIUS Orbitam eandem
 CARPZOVI sequitur, quò stetit ille, locò.
 Tu nec abes longè BERLICHII Quartè, premendo
 CARPZOVI atq; Patris, tùm Patruelis iter.
 Perge! ita PISTORES BERLICHIA Tetras adaqvet;
 Ceu CARPZOVIÀ eos Juridicina prius.*

*Ita benè ominabatur,
 Familiæ utriq; Nob. nec unquam
 Satis laudatæ devinctissimus*

AN. RIVINUS, Ph. & Med. D.
 ac P. P. C. P. Cæs. Collegii Princ.
 Sub-Senior & Acad. Lips. X. Vir.

Ad

Clarissimum, Consultissimumq;ve

DN. GODOFREDUM ERICUM BER-
LICHIIUM, J. U. Candidatum dignissimum, h. t.
inclytæ Reipubl. Lipsiensis Senatorem maximè specta-
bilem, Dn. Affinem & Fautorem honora-
tissimum,

Quùm publicè de Jurisdictione Lipsiæ disputaret.

FAllor nisi, decurrit annus octavus,
 Dedit quòd artes Leucoris Tibi multas,
 Amice plurimùm colende, quas omnes
 Haussisse Te fideliter professi sunt.

(†) 2

Com-

(o)

Commilitones. Sed tua in doles tali
Culturâ erat contenta ne utiqvam ; majus
Cupiebat augmentum. Unde Leucori missâ
Profectus Argentinam es, & parem laudem
Sagacis hinc industriâ reportasti:
Ab omnibus dilecta comitas morum,
Vehementer est, sincerioris & candor
Fidei. Politicamqve disceres rectè,
Non ex libris tantum, videre sed possis
Præfens, Rei quâ publicæ status mirè
Variet; quid illum seruet, & quid evertat.
Nurfus, feraces Gallias pererrasti
Spectator haud vanus, sed antè cui dextrè
Ingenia terrarumqve gentiumqve hausta,
Erant. Præest si publicæ rei tali
Ratione doctus vir, nisi secunda huic fors
Aliud venire nil potest. Amor tandem
Patriæ trahebat Lipsiam offerentem ultrò
Tibi, Amice sancte, mox amplissimum munus,
Quod meruit improbus tuus labor dudum,
Quem passus, artibus bonis probè excultis.
Nunc disputas de nobili admodum juris
Materiâ, ut indices senescere haud unquam
Studium, sacratum quod semel fuit Musis,
Patriqve magno gaudium excites dulce,
Qui spes locavit usqve divites in te.
Cui Filium sublimis indolis jure,
Gratulor, Jova faxit, ut sit æterna hæc
Felicitas, rectè sibimet & constans.
Sed perge porrò publicare conatus

Lauda-

Laudabiles, Amice maximè care,
Sic fama crescet ind.es sat illustris.

Dresdâ transmittit
M. Christianus Laurentius, Dresd.
S. S. Theol. Cultor.

Ad Clarissimum atq; Prudentissimum
Dn. Respondentem, Fautorem & Affi-
nem suum honorandum.

Berlichium quis non laudet, vestigia clari
Dum celebrata refert ingeniumq; Patri.
Nam Themidos studium didicit bene more Parentis,
Testatur specimen, quod dedit, eximium:
Artem & doctrinam testatur patria. Pergat
Berlichius, Patriæ commoda nullo ferat.
Multa loquor paucis: Pergat, Patremq; sequatur
Amplius, & studio & vincat honore, precor.

M. Johannes Christoph. Hilscher,
Lipsiens.

Non solum Hesperiam iustrasti & Gallica rura;
Sed quoque Pierias non sine laude domus.
Argentina diu docuit Te, Leucoris Alma,
Te blandè coluit, Te Philyræa fovet.,
Jam verò fructus studiorum, Fautor amande.,
Profers laudandos, signaque clara facis.

Gra-

Gratulor hisce tuis coeptis & Nestoris annos
Apprecor, ut vivas, exsuperesq̄ve Patrem.

M. Christianus Hilfcherus.

IN castris Themidos nunquam sumfisse labores
Pœnicet, & nescit deseruisse Dice.

Hoc tua BerlichI nunc Jurisdictio dicit,

Inter quam tradis Lipsiacos Proceres.

Felix perge diu præmagnò nate Parente,

Uc Juris studii præmia digna feras;

Sic pater Æneas & avunculus excitet Hector

Te, donec tibi par, gloria parva fiet.

M. Joh. Augustin. Egenolphus.

Chronodistich. serò nispum

SIt tVVshICaVsVs, BerLICHl, eXaffe beatVs,
InDeqVe sVCCeDant CLara brabea! faVe!

In honorem Clariss. Nobiliss. Dn. Dispu-
tantis hæc pauca gratulabundus
adjecit

Martinus Herzog,
Lipsiâ Misn.

D.D.D.

D. D. D.

INTRODUCTIO.

Nobilissimam juris dictionis materiam ceteris
 jurisprudentiæ & difficiliorem existere pa-
 riter ac excellentiorem utilioremq^{ue}, nemo est,
 qui insicias ibit. Difficultatem incomparabiles
 Jcti, qui non oscitanter & languide in indagando
 jure navarunt operam, suâ propriâ experienciâ sa-
 tis superq^{ue} commonstrarunt, ut in tot voluminibus,
 tot operibus conscribendis juris Civilis claustra,
 Goveano teste, aperire tentarint plurimi, an non-
 nulli aperuerint, sub judice adhuc lis sit. Decimum
 tertium proinde Herculis laborem constanter ac in-
 trepido, nec perturbato spiritu aggressi sunt. Ac
 quis non primo intuitu hujusmodi spinis ac wepri-
 bus quasi obsitam materiam perlustrans, obstupe-
 scet tanquam ad objectum ipsisimum Gorgonis ca-
 put? Quam ob rem celeberrimus omnis ingenii atq^{ue}
 Eruditionis princeps Jctorum & de jure Saxonico
 excellentissimè meritus Dominus Carpzovius, Pa-

A

tronus

tronus meus indulgentissimus ac reverenter colendus lib. 1. num. 5. Respons. Elector. 49. verisimè: Non minùs hodiernis moribus, quàm jure veteri Romano Civili, Fctionis materiam in Pelago versari. Et Antonius Lescurius in hac gravissimâ ac præcipuâ juris parte omnes materias tanquam in suo domicilio suaviter delitescere & finem expectare, haud absurdè statuit. Excellentiam & ex adverso Fctionis summam utilitatem quis non videt? Populus multorum bellua capitum, naturâ contumax, quâ ratione intra sanæ & rectæ mentis poterit contineri terminos, nisi per Fctionem? Hæc unica Imperiorum regnorumq; corona, & firmissimus Atlas, cui universæ Reip. incolumitas & incrementum tuto committi potest. Hæc unica facit, nè armata impietas plenis impudentiæ velis ad summum audaciæ perferatur gradum. Nec est omnino ullus auctor vel scriptor, in quo non longè latèq; hujus unius sint diffusæ & disseminatæ laudes. Et haud immeritò. Quis enim omnium rerum barbaries, & confusum quod antea fuit Chaos, sine hac non esset inauditò expectandum. Affirmare audaçter quæo, illud imperium, illam provinciam, urbemq; etiam si esset Babylone antiquior, Heliâ pulchrior,

chrior, Carthagine opulentior, Tyro amœnior, Byzantio fertilior, Comesanâ altior, Aquileiâ inexpugnabilior, Gadibus liberior, magis turrita quàm Capua, ac editiore loco sita quàm Canturia, ex Ictione, ad summas angustias incitasq̃ certo certius ituram. Quibus omnibus ritè ponderatis, inter alias non contemnendas, hæc potissimùm exercitio publico digna visa fuit materia, ex qua pro ingenii imbecillitate nonnullas quaestiones in jure ancipites & dubias, erudito Auditorio mecum statui proponendas.

*Tu qui te cæta colis superi prælustria regni
Alme pater, Te quem terra polusq̃ tremunt
hæc ades, adspira cœptis!*

QVÆSTIO PRIMA.

AN IN DUBIO PRIVATIVE, AN CUMULATIVE, CONCESSA VIDEATUR ICTIO?

AD hujus thematis pleniorẽ enotationem ante omnia dispiciendum, quidnam veniat verbo cumulative & quid privative concessæ Ictionis. Doctores cumulative concedi dicunt Jurisdictionem, quando exerceri potest & à concedente, & ab eo cui commissa est:

A 2

priva-

privativè autem, quando exerceri potest solum ab accipiente Jctionem, non etiam à concedente. Ubi itaq; simpliciter concessa est Jctio, in dubio cumulativè non privativè concessam videri verius puto cum *Magnif. b. mem. agnato, Dn. Berlichio, p. 1. conclus. 2. n. 1. Muscorn. de Jctio. n. 34. & 35. Andr. Raubbar. p. 1. quest. 13. n. 13. Mynsing. cent. 6. obs. 99. qvi sic in Camera Imperiali conclusum fuisse ait. Qvæ sententia sequentibus rationibus solet defendi. Prima fundata est in c. dudum de præbend. in 6. Ubi Jctio concessa Ecclesiastico Magistratui, ita concessa censetur à Bonifacio Pontif. Octav. ut nihil minus in concedente suprema resideat potestas ac eminentia. Sed hoc est concedere Jctionem cumulativè, ut docent *Dd. Baldus in consil. 326. Jacob. Menoch. de arbitrar. Jud. quest. 40. n. 1. & 2. & manifestè Gram. in decis. 30. n. 3. & 11. & post decis. in consil. 2.* Secunda est, qvòd in generali sermone non comprehendatur persona concedentis vel loquentis *L. inquisitio 18. C. de solut. cap. 1. ubi gl. de prohib. Feud. alien. Curr. Jun. consil. 332. n. 4. & latè Surd. consil. 47. n. 19. ubi scribit, generale rescriptum nunqvam ligare principem concedentem. Ergò princeps concedens alicui Jctionem, semper suam sibi soli competentem immediatè concessione istà excipere voluisse præsumitur. Dicitur enim persona excepta, ne sibi Legem videatur imponere. L. ult. c. d. LL. Ac nemo tam stolidus est præsumendus, ut alii benefaciendo semetipsum consumere velit. Sed Jctione cumulativè concessa auctoritas & Superioris splendor semper permanet illæsus *Obrecht. L. 3. de Jctio. cap. 1.***

Reli-

Reliquas rationes, quas Dd. pro hac sententia accumulanti, consulo silentii sipario involvo & ad contraria pergo. Objiciunt *L. 3. ff. de constit. princ. beneficium Principis plenissimè esse interpretandum. At si Princeps alicui concedit Ictiorem, tribuit ei beneficium, Ergo illud privativè & plenissimè est interpretandum. Pro cuius dubii enodatione dico. Beneficia Principis tunc demum esse plenissimè interpretanda, quando voluntati ejus non adversantur, qui non credendus à jure communi, quod in omni loquela personam loquentis excipere videtur, temere recedere voluisse, ut d. *L. 3. declarant Jason in L. sent. 6. in fin. ff. de vulgar. & pupillar. Substit. Hillig. ad Donnell. lib. 1. c. 15. lit. E.* Experiencia quoque rerum subnarium magistrâ satis superque edocemur, Principes immunitates, privilegia, statuta, & alia beneficia, inferioribus indulgentes, cumulativè non privativè concedere, hâc ut plurimum adjectâ formulâ: *Jedoch Uns/Unsern Erben und Nachkommen/an Unsern hohen Regalien, Rechten und Gerechtigkeiten/so wohl auch sonstigen männiglich an seinen Rechten unschädlich.* Talia sancta tam ab Augustissimo Imperatore, quam nostro Potentissimo Saxon. Electore, concessa Rescripta, hâc clausulâ additâ, extant permulta, quæ allegare frustraneam hîc operam duco. Excipio tamen Ictiorem alicui in Feudum concessam, quam privativè datam intelligi puto cum *Mench. 2. præsumpt. 18. n. 5. Moll. lib. 4. semestr. cap. 46. Wesenb. consil. 95. num. 25.* Feudum enim instar ususfructus obtinet. Feudorum autem usufructus ad usufructuarium, non verò*

ad propriarium spectat, quod in vindicando prædiali feudali Vasallus Domino præferatur, *arg. L. 1. §. 1. L. 2. L. 3. ff. Si ager vestigal. Wesenb. consil. 95. n. 27. Coler. de process. executiv. part. 2. cap. 1. n. 132. Myns. obs. 99. cent. 6. Plures fallentias vide apud Berlich. p. 1. conclus. 2. num. 3. 4. 5. & seq. & Magnif. Carpz. lib. 2. Respons. Elector. lit. 2. resp. 11. n. 13. 14.*

QVÆSTIO II.

AN JCTIO INTER REGALIA REFERRI POSSIT?

HÆcan inter Regalia referri possit nec ne, Doctores ambigunt. Communis eorum opinio est, quod, quia omnes Magistratus inferiores ab Imperatoris Jctione dependeant, & hæc à causa principali vel essentiali, Imperatore scilicet tanquam vivo & perenni fonte fluat per investituram & commissionem, refluat per avocationes, supplicationes, Jctionem omnimodo Regalibus recte annumerari. *per text. in tit. de Regal. 2. Feud. 56. ibi: potestas constituendorum Magistratum.* Qui enim Magistratum constituit ad justitiam expediendam, ille simul eidem Magistratui Jctionem concedit, sine quâ justitia expediri non potest. *Bocer. de regal. cap. 2. num. 247. Godefr. Anton. Feudal. disp. 3. th. 6. lit. A. Roll. à Valle consil. 1. & 42. num. 5. vol. 2. Vult. lib. 1. d. Feud. cap. 5. num. 7. pag. 90. Rosenh. de feud. cap. 5. conclus. 4.* Imò si fructus Jctionis, mulctarum nempe pœnarumque compendia ad regalia referuntur *lib. 2. Feudor. 56.* Cur ipsam Jctionem, qvæ

quæ tanquam arbor prolifica hos fructus proferre solet, ex eorū catalogo eliminemus, cum ea omnium Regalium sit radix & fundamentum, teste *Obrecht. Tract. de Jctio. 17. 56.* Nec movet dictos Doctores argumentum *Alciati in c. quod sedem, num. 38. ff. de off. ord.* quod Jctione generaliter concessâ, simul concessum videatur merum imperium, cum tamen regalia non veniant in sermone generali, sed specialem requirant concessionem. Regalia tunc requirere specialem concessionem, quando à concedente nulla fit mentio regalium, verum quando unius regalis in genere fit mentio, tunc in sermone generali utiqve omnes illius regalis species contineri nemo dubitat, idemqve operari ac si singulæ species essent expressæ. *L. Sichorus ff. de Legat. 3. Alex. lib. 6. cons. 233. num. 16. August. Barbof. axiom. usufr. cap. 106. num. 1.*

QVÆSTIO III.

AN IMPERIUM MERUM ET MIXTUM SUB JCTIONE IN GENERE AC- CEPTA CONTINEANTUR?

SI Jctionem tanquam genus generalissimum accipiamus, tunc merum & mixtum Imperium sub appellatione ejus continetur non solum ex *Rubr. ff. de Jctio. verum etiam ex L. ult. ff. de offic. ejus junct. L. 1. ff. eod. L. 7. §. final. L. 8. d. officio Proconsul.* sufficientissime patet. Unde meo judicio rectissime tenent, qui jurisdictione simpliciter & in genere concessâ, tam

merum

merum quàm mixtum imperium concessum videri docuerunt, inter quos eminent *Barth. in L. 3. D. de Jctio. Vult. in Jurisprud. Rom. lib. 1. cap. 12. num. 3. Scipio Gentil. de Jctio. cap. 2. lib. 1. Henricus Bocerus de Jct. cap. 2. num. 2. Wesenbec. consil. 95. num. 20. & 30. vol. 2. & qui plures congescit Wehnerus in thesauro practico sub voce Gerichte §. nostro Germanorum stylo p. m. 218. Jctio namq; tanquam res omnimoda (quo elogio honoratur in *Clem. Unic. X. de foro compet.*) comprehendit sub se totum dicentis jus, seu Magistrat^o officium, quod latissimum esse dicitur in *L. 1. ff. de Jct.* adeoque non ad causas Civiles tantum, sed & criminales sese extendit. Unde *Paulus de Castro consil. 134. colum. 3.* in princip. tradit nomen Jctionis esse nomen generale, comprehendens merum & mixtum imperium tanquam species, juxta plenè not. in *L. imperium & gloss. in §. nulla in authent. de defens. Civit.* & hanc sententiam apud omnes receptam dicit *Jason. in d. l. imperium colum. 6. in fin.* ac in nostro foro *Magnif. Dn. Carpxov. in prax. Crimin. part. 3. qvæst. 109. num. 89.* ubi præjudicium subnectit. Dissentiunt quidem *Knich. de Vestitur. part. 2. cap. 1. num. 58. Cujac. 15. obs. 39. & 21. Obrecht. lib. 1. de jurisdict. cap. 3. num. 40.* negantes imperium Jctioni inesse, ac Jctum nullum esse, qui imperium ex propria sua naturâ Jctioni tanquam generi adstruere sit conatus, quorum rationes vel hinc solò argumentò possunt refelli; Quicquid alicui, ut adjunctum inest, illud ab eò sine ejus corruptione & interitu abesse non potest: Sed Jctio imperio immediatè inest. E. ab eò sine ejus interitu vel corruptione abesse nequit,*

quit, ut rectissime scripserit *Franskius in comm. ad ff. n. 3.*
 Si merum imperium sub Jctionis vocabulo non
 continetur, nullam esse dubitationem *Papiniani in*
L. i. ff. de off. ejus, an mandata Jctione per Magistra-
tum, merum transeat imperium.

QVÆSTIO IV.

MANDATAM, JURISDICTIONEM
 QVI HABET, AN PROPRIUM
 QUID HABEAT?

Cum Magistratus occupationibus publicis &
 multitudine arduorum negotiorum impediti
 omnibus sufficere haud poterint. *Nov. 26. cap. 1.* re-
 ceptum more fuit, ut officium jurisdicendi aliis, qui
 partibus eorum fungerentur, mandarent. *L. more. 5.*
& L. seq. 6. L. solet. 16. & L. 17. ff. de Jction. L. 1. de off. ejus
cui mandat. ff. Mandare verò est alicui aliquid geren-
 dum exequendumq; committere. Mandatarium
 proprium quid habere negat *Donell. 17. Com. 8. sub fin.*
Cujac. 7. observ. 21. ut & L. i. §. 1. de off. ejus cui mandata est
ff. Sed distingvendum venit mandatum. Est enim
 vel ordinarium, quod more usitato delegatur, vel
 extraordinarium, quod præter morem consuetum
 fit, ut quoties Proconsul actum aliquem Jctionis cri-
 minalis, institutionem nempe processus, sine pro-
 nunciatione sententiæ legato suo mandat *L. sol. 6. pr.*
ff. de off. Proc. & Leg. Illud iterum totale seu universale

B

L. 16.

L. 16. cum. L. seq. de Jct. Quod vel est simpliciter tale, ut quando officium dicentis jus totum mandatur, *L. 1. §. 4. ff. de susp. cur. L. 4. de off. ejus cui mand. Jct.* vel secundum quid, cum delegatur Jctio tota, imperiumque illi annexum de tota causa in plures personas vel inter omnes personas in territorio *L. 11. ff. de Jct.* Et sic universalem Jctionem adeoque proprium quid mandatarium habere, dubium nullum est. Secus vero si speciale & particulare mandatum sit in certas personas vel de una causa & lite *L. 16. L. 17. ff. de Jct.*

QVÆSTIO V.

*INFANS REPERTUS IN LOCO, UBI
HUIC SUPERIOR, ALTERI INFERIOR
JURISDICTIO COMPETIT, SI NESCIATUR,
A QVO EXPOSITUS, UTRIUUS
ILLORUM CURATIO, ET EDUCATIO
EJUS SIT?*

Jurisdictionem variam ac multiplicem Dd. de jure communi uno fermè calamo statuunt. Faciunt namque Ecclesiasticam & secularem: Civilem & Criminalem, quas duas Jctionis species esse ac ad has accommodatissime referri posse affirmat *Obrecht, Tract. de Jct. lib. 2. c. 2.* Ordinariam & extraordinariam per *L. cum Prætor 12. §. 1. ff. de off. Procons. L. 1. ff. de Jct. L. 3. ff. de postul. L. 8. in tr. & §. 13. ff. de transact.* Propriam
well

vel principalem, & non propriam seu minus principalem *Vult. Lib. 1. Jur. Rom. cap. 12. Mandatam ext. de offic. delegat. prorogata L. 1. ff. de jud. L. si convenerit ff. & L. 1. C. h. tit. Voluntariam & contentiosam L. 2. 18. ff. de off. Procons. Et hæc quidem ex sententia Jur. Civil. ita se habent: Jure verò nostro Saxonico nullam aliam agnoscimus præter superiorem vel altam, Obergericht/ ad quam criminalia facta, hohe Brüche/ welcher Straffe Hals- Hand- oder andere Leibesstraffen/ Mord/ Zetergeschrey/ offene Wunden / Hausfried breche/ Thür oder Fenster freventlicher Weise beschädigen/ etc. referuntur; & inferiorem seu bassam Niedergerichte/ cui Civilia als Haar-rauffen/ vulnera, quæ non sunt lethalia, daraus keine Wunde wird/ braun und blau/ und alle Bürgerliche Sachen/ als Schulden/ Gälde/ Schaden/ Pfändung/ annumerantur, de quibus plura in Sanct. Ordinat. Illustriß. fratrum, & Saxon. Elector. Mauricii & Augusti, v. Magnif. Dn. Carpozovium part. 1. const. 29. d. 17. pag. 4. c. 4. d. 10. num. 3. 4. Dn. Berlichium prolixè p. 1. conclus. 1. num. 10. & II. Knich. de privil. Saxon. cap. 5. n. 21. & de jure territorii. cap. 4. num. 213. Treuel. d. 3. v. 1. thes. 1. lit. E. Zobel. part. 1. diff. 9. num. 4. Hac in quæstione non desunt, qui à contrariâ parte stant, adeoque ad infantis expositi alimoniam & educationem suscipiendam, non superiori, sed inferiori tradunt palmam. Alii Ecclesiæ educationis munus incumbere existimant, inter quos est Jacobin. de S. Georgio in L. absens hæres 19. §. si quis tutelam 1. ff. de judic. n. 41. Panorm. c. 1. num. 3. ext. de infant. & langwid. exposit. Thesaur. verò Decis. Pedem. 18. ad totam communitatem istius loci,*

loci, ubi expositus infans est, refert, niciturq; auctoritate *Novell. Just.* 153. ubi Sacratiss. Imperator Thesalonicensium Archiepiscopum & sub ipso totam constitutam Ecclesiam opem ferre jubet infantibus expositis, quod Thesaurus sic explicat, omnem fidelium congregationem tam laicorum quam Clericorum & ipsum Magistratum laicum, cum etiam Praefecto praecipiat, ut ipsis opem ferat. Sed hujusmodi argumenta non movent, etiamsi enim causa alimoniae & curationis infantis expositi per se criminalis non sit, tamen à crimine expositionis oritur, quod iudex superior *der Ober-Richter* regulariter solet punire, prout hanc quaestionem resolvit *Nobiliss. Dn. Carpxov. p. 1. prax. Crim. quæst. 10. num. 25. Dn. Berlich. p. 1. conclus. pr. 1. num. 12. Daniel Möller. 4. semestr. 45. Zobel. in addit. ad art. 17. fin. Landrecht lib. 1. cum quibus consentit Sigismund. Finckelthaus. Observ. pract. 86. Quæst. 3.* Ubi hanc sententiam duobus inclytæ Facultatis Juridicæ præjudiciis confirmat.

QVÆSTIO VI.

AN PRÆSCRIPTIONE AC QVIRATUR FCTIO?

Nonnulli negativam defendunt, quod nec in commercio, nec in bonis cujusquam sit Fctio, sed Reip. tantum, *Paurm. 1. de Fctio, 23. num. 6.* aut privatus sit, qui præscribat, aut Magistratus, hic suâ & propriâ auctoritate exequi nullô modô possit *arg. L. 3. ad L. Jul. Majest.* Ille, quia officia cujusvis Magistratus:

stratus erant distincta & determinata, non potest alter alterius officium adeoq; Jctionē sine summæ potestatis permisso in vadere *Bach. ad Treutl. d. 3. th. 1. lit. C.* Sed affirmantiū opinioni communis Dd. schola subscribit teste *Jafone in L. 3. n. 20. de Jction. Heinn. Boc. disp. 10. de Jction. th. 62. Balbo de præscr. p. 5. q. 1. eamq; probari textibus L. viros. 8. C. de divers. off. l. 12. L. ult. C. de emanc. liber. c. cum contingat X. de foro compet. ubi Abbas dicit, alibi melius probari non posse. Et quidem si cohæreat territorio, sufficere tantum temporis spatium, quantum sufficit ad territorium acqvirendum, inter præsentis decennium, inter absentes vicennium, tanquam rei immobilis pr. 1. de usucap. absq; territorio reqviri tempus longissimum, tanquam rei incorporalis 30. vel 40. annis, nonnulli centum reqvirunt, ut putat *Covarr. ad c. possessor. p. 2. S. 3.* Hic saltem advertendum, tantum præscriptum censeriq; quantum possessum per exercitium Jctionis. *Magnif. Dn. Carpzov, p. 2. const. 3. definit. 23. num. 5.**

QVÆSTIO VII.

DELICTO IN DUORUM CONFINIO,
auf der Gränze/COMMISSO, CUL-
JUS SIT JCTIONIS?

Qvidam statuunt cum, qui prim⁹ veniens, cada-
ver tollens judicialiter, portiunculam de ejus
corporis vel vestimenti parte (uti fieri solet *Basilix,*
Urbis Helvetiæ celeberrimæ, ubi in casu homicidii
B 3 portiun-

portiunculam de interfecto inferunt iudicio, quod
 defuncti personam repræsentat) in Jctio. crimina-
 lis tesseram auferat, Jctio. secundum illud tri-
 tum; qui potior tempore, potior jure, in solidum
 habere, utpote jure præventionis. Quam opinio-
 nem *Leipold. de concurs. ff. quest. 13.* nec non alii pro-
 bant. Nonnulli putant caput ad se trahere totius
 corporis jurisdictionem e. g. cujus territorium
 interfecti caput attingat. Alii ei jurisdic-
 tionem attribuunt, in cujus territorio cor tanquam ex-
 cellentissima vitæ sedes reperitur. Aliqui ad eum
 devolvunt, in cujus territorio pars corporis ima
 seu pedes jacent; in quâ sententia post *Zang. de ex-
 cept. part. 1. cap. 1. num. 233.* *Petr. Theodor. in colleg. crimina-
 li disp. 4. thes. 3. tit. 13. residet Magnif. Carpxov. in prax. cri-
 min. p. 3. quest. 110. n. 19.* quoniam in eo territorio, ubi
 interfectus stetit, delictum consummatum videtur,
 ibique suam accipit formam per quam dicitur esse
 delictum *arg. l. 9. §. 3. ff. ad exhibend.* quod verum est,
 nisi præsumptiones adsint, vulneratum, antequam
 caderet, territorii fines exiisse, vel etiam homicidam
 in territorio Mævii primò percussisse, mox in terri-
 torium Sempronii fugientem vulnerasse, quò casu
 utriusque territorii judicem esse competentem pu-
 tat idem *Vir. maximus d. quest. 110. num. 13.* Rarissime
 scilicet contingit, ut interfectus sine ullâ commo-
 tione ac provolutione diem protinus obeat supre-
 mum, nec acceptò vulnere aliorum auxilia implo-
 ret. Unde non contemnendus *Zafus, qui num. ult. ff.
 Comm. divid. ad utrumque judicem cognitionem sce-*
leris

feris spectare ait, motus Imperatorum exemplō, q̄vi
 quando in dubiis hærent, nè alteri minus, alteri ma-
 gis ab- & adjudicent, factâ divisione & invento ali-
 q̄vo medio rem definiunt. Et faciunt in hanc rem
 textus *L. i. C. ubi de Crimin. ag. oport. L. 7. in fin. ff. de accus.*
 quibus utriq̄ve Judici cognitionem & causæ defini-
 tionem competere docetur, cum de delicto agen-
 dum, ubi perpetratum. In dubiō autem in utroq̄ve
 perpetratum censetur, maximè si cadaver amborum
 attingat territorium, sanguineq̄ve signet.

QVÆSTIO VIII.

JCTIO AN PER ALLUVIONEM AU-
 GERIVEL AMITTI POSSIT?

Occasione nuperrimæ inundationis aquarum
 quæ toti propemodum Europæ feralis exitit,
 de tempore videbatur nonnulla subjicere de allu-
 vione, hoc est, accessionis naturalis specie, seu ap-
 pulsū fluminis ad ripam, q̄vo paulatim alicujus fun-
 do aliquid latenter, non evidenter, q̄vod in incre-
 mento Insulæ aut alvei fit, accedit, ut q̄vid accessisse
 animadverti neq̄veat, an nempè ejusmodi acces-
 sione, Jctio q̄voq̄ve acquiratur? Elegans hæc con-
 troversia est, & inter Dd. variō conflictu examina-
 ta. *Jafon in consil. 146. L. 2.* Jctio, inquit, esse potest
 sine territorio, & territorium sine Jctione, & aucto-
 licet quantumcumq̄ve territorio, non potest tamen
 Jctio illi necessariō non coherens augeti, & *Hier.*
de monte in tract. de fin. regund. c. 24. n. 6. tradit, Jus
 allu-

alluvionis non vindicare sibi locum in Jctione, hancq̄ve communem esse sententiam, plurimosq̄ve veterum Bart. nempè, Baldum, Socin. Cæpollam &c. ita sensisse addit, eamq̄ve per totam Italianam servari: Cujus rei rationem hanc reddunt, quod Jctio de publico sit introducta, q̄valia alluvione non mutari per *L. 38. ff. de acquirend. rer. dom.* Sicuti hunc textum ad longum inducit *Jason in dicto consl. 146.* & ferè pro unico suæ sententiæ fundamento proponit. Sed hoc ipsum, uti forsitan de Jctione, q̄vatenus jure Romanò sine territorio subsistit, speciem veri habet: Ita postquam hodiernò jure inter patrimonialia refertur *arg. tit. 1. §. & quia, tit. 13. & seqq. Lib. 1. Feud.* & plerumq̄ve territorio cohæret, secundum *Aug. Beroum quæst. famil. 111. n. 2.* tanquam anima tota in corpore tota & tota in qualibet ejus parte, dubitari amplius non debet, eam jure alluvionis unà cum territorio augeri, exemplò usufructus, servitutumq̄ve aliarum *L. 9. §. 4. ff. de usufr. L. si ager. 23. cum 1. seq. ff. quibus modis usufr. amitt. L. 3. §. 2. de agr. quot. & astu. L. si locus 14. ff. quemadmodum servit. amitt.* ab his namq̄ve ad Jctionem bonum argumentum deducit ait *Bald. in L. data opera, C. de his qui accusar. non poss.* Unde *Baptista Aymus in tract. de alluv. lib. 2. c. 6. n. 43.* postquam hanc controversiam latisimè disputasset, tandem concludit, si unquam licuit à communi opinione in respondendo & judicando recedere, hic justissimè licere, adeoq̄ve territorium & Jctionem per alluvionem augeri & è contrariò latere fluminis quoq̄ve diminui.

QVÆ-

QVÆSTIO IX.

QVI JURISDICTIONI PRÆEST, AN
SIBI ET SUIS JUS DICERE
POSSIT?

Communis Dd. opinio distingvit inter jus dicere & judicare. Jus Magistratus dicere dicitur, Prætor, vel ali' similis, cum in causis privatis & primariis judici à se dato jus quoddam quasi constituit, formulâ juris præscriptâ & æquitatis, quam sequi cogitur, & à quâ in judicando recedere non possit. Judicare autem est nec jus dicere, nec Jctiõnem habere, sed tantum notionem, cognitionem, judicandi quæ facultatem *L. ait Prætor. ff. de re jud. Francisc. Duarenus Disp. Lib. 1. c. 53.* Reperiuntur, qui optime aliquem sibi jus dicere posse statuunt, moti cum primis exemplo Herois Sigismundi, Caroli IV. Imperatoris Filii. Hic ad comitia tanquam Brandeburgensis Elector vocatus, cum Regiæ dignitatis gratiâ sententiam primus de nominando novô Imperatore cogere, se ipsum nominavit, *Me, inquit, ego novi, alios non itidem, an æquè mecum imperio orbis terrarum digni sint, præsertim in tantò rerum motu, quò Italia quoque schismate ibi durante plurimum laborat v. Dubray. Lib. 22. histor. Bohem.* Nec minus illos stringit Pontifex Johannes 23. (quem concilium Constantiense Diabolum incarnatum appellavit) qui interrogatus ut sententiam ferret, quem cuperet esse Pontificem: *Date mihi, respondisse ferunt. annales, Chlamydem & pallium,*

C

coro-

coronamq̄, & ego dabo Papa futuro. Quibus traditis ipse pallium humeris suis imponens, Papa, inquit, sum. Sed respondendum, hujusmodi semetipsos eligentium exempla planè esse singularia, nec cujusvis electionem propriam esse recipiendam, talis enim omnimodo se ingerere & intrudere, quod suspicione non caret, meritò videtur. Quin & Legibus non exemplis judicandum esse monet *Justin.* in *L. nemo 13. C. de sententiis & interlocutoriis*. Quas si intueri lubet, inveniemus pro sententiâ negativâ, *L. 10. ff. de fctio. L. ult. §. 2. sub f. C. ubi Senator. vel Clariss. L. un. C. Ne quis in sua causâ, & ex interpretibus doctissimum Cujac. ad L. 77. ff. de judic. Pac. cent. 3. quæst. 31. Donell. 17. com. c. 26.* Scilicet nemo potest sibi aut suis jus dicere *L. 10. ff. de fctio.* Sed iudex suus esse non prohibetur. Ratio est, quia juris dicentis officium latissimum est, adeoq̄ve omnia ea complectitur, quæ in jure dicundo consistunt *L. 1. ff. de fctio.* Nec jus dicens adstringi solet certæ judicandi formæ, à quâ recedere non possit in suum & suorum emolumentum.

At cum iudex secundum juris tenorem sibi à Magistratu præscriptum judicare jubetur, ne latum quidem unguem à præscriptò recedere potest. Proinde in filii negotio judicare non prohibetur pater. *L. 77. de judic.* sed jus dicere prohibetur *L. 10. de fct. Gov. ad h. tit. n. 12.* Ubi quoque aliam subnectit rationem, quod nempe in ejus potestate, qui jus dicit, communes nostræ fortunæ sitæ sint, adeoq̄ve multò periculosius sit parenti in causâ filii jus dicere, quam judicare, cum in hujus fortunam ac famam major

major sit jus dicentis, quàm judicantis potestas. Sic A. Fab. juris dicentis ait liberum esse arbitrium. Pedaneus judex formulæ adscriptus est, ex cujus præscripto invitus etiam cogitur judicare.

QVÆSTIO X.

AN DOMINUS A SUBDITO SUO OFFENSUS SUPER OFFENSA ILLA IPSE COGNOSCERE POSSIT?

QVemadmodum Domino in subditos nimium lævienti, eosque ad insolitas operas, angarias & parangarias præstandas vi compellenti, à Superiori poenâ gravi mandatur, ne plus solito eos gravet, turpiter & flagitiosè mit ungemessen und täglichen Strohnen emungat & excruciet contr. *text. in L. cum Patronus & in S. fin. ff. de oper. libert. ac gravissimam poenam incurrant, quin imò ipsâ Jctione priventur, de quib. plur. Zas. singul. intellect. Lib. 1. c. 3. n. 70. Paris de Puteo in Tract. de Syndicat. Tit. de excessibus Principum. Lucas de Pennain L. si coloni 12. quæst. C. de agricol. & censit.* Ita quoque ex adversò subditi debita servitia præstare tenentur, Dominisque permissum est contumaces ac refractarios punire, eorum bona capere, ac tantisper tenere, donec ad debitam reverentiam & sanam mentem reducantur. Contingit verò non rarò ut rapiantur in deteriores limites, unde Dominum super offensâ vel delictò illò ipsum,

tanquam in re sua propria cognoscere non posse probat *L. un. C. Ne quis in sua propr. caus. L. 10. ff. de fctio. Novel. 15. c. 5.* Sed distingvo inter Principes superiores, & inferiores Dominos. De inferioribus dicti text. loqvuntur, qui planè non possunt. Princeps verò supremus, cum ab eò ad superiorem appellari non possit, exceptò Rege Regū & Principe Principū, DEO nimirum, de offensis cognoscere potest *L. un. C. si quis Imper. maledix.* Quia hic Princeps non censetur aliquid gravius in delinquentem statuere, quàm delictum est, cum ipse sit justitiæ fons & origo. Qui tamen hodiè plerumqve causam aliis committere solet, ministris nempe & Consiliariis suis, remisso vel temperatò in hoc fidelitatis juramentò, ut nunc ferè est usitatum teste *Wesenb. in comm. Cod. d. ad L. un. C. Ne quis in sua*, quod mores nostri etiam in inferioribus iudicibus admisere, ut Nobiles & alii Magistratus subditos suos coërcere queant, modò causam coram Scabinis & jurato ad iudicium Notario tractent, pœnamqve ex consilio Prudentum indicent. *Ord. process. lit. 2. Von Gerichts-Secret. §. Ob wir auch wohl geschehen lassen / p. 6. Dn. Carpz. Lib. 2. Resp. 14. n. 9. & 12.* Alii distingvunt inter offensas parvas seu leves & graviores seu atrociores.

QVÆSTIO XI.

TERRITORIO IN FEUDUM CONCESSO, AN ETIAM JURISDICTIO CASTRO COHÆRENS CONCESSA VIDEATUR?

Nobi-

Nobilitat hoc thema praxis quotidia, & literæ
 investiturarum & instrumenta, ut vocant, em-
 ptionalia, in quæ toties hæc disputatio incidere so-
 let. Accidit Principem concedere & tradere castrum
 alicui dictum à casâ altâ vel strictâ, quod habitatio
 castri non debeat esse diffusa, ne multâ egeat custo-
 diâ, *Jacob. Andr. in c. si Civitas num. 2. de sent. excommu-
 nic. Lib. 6.* vel quod à murô cingatur, *Oldradus in con-
 sil. 12. n. 7.* non expresse additô Jctionis exercitio,
 quare ambigi solet, an & illud simul tradidisse cen-
 seatur. Non desunt qui putant Jctionem subsistere
 & separari, salvâ suâ substantiâ à castro seu prædiis,
 utpote cum quibus nihil commune habet, *Paul. Castr.
 cons. 57. videtur dicendum, lib. 2. & Alex. cons. 76. in casu & lite
 lib. 2.* imò posse territorium esse sine Jctione & Jctio-
 nē sine territorio tradunt *Bart. in L. 1. col. f. ff. de Jdiction.
 Bald. in L. data opera, col. 10. ad fin. C. Qui accusar. non poss.
 Hart. Pist. qu. Feud. 4. 2. n. 4. 2. & seq. ex quò inferendū
 videbatur, venditô, vel in feudum concessô simpli-
 citer prædiô, Jctionem haud concessam videri. Sed
 communi Dd. opinioni aliter placet, quod conces-
 sô castrô, territorium & Jctio, quæ Castro annexa,
 sub Dominio disponentis, tempore concessionis,
 data videantur, & similiter Jctio, plenissimè *Di-
 dac. pract. quæst. cap. 1. n. 10. colum. 8. vers. nona conclusio.
 Claud. Saisel. in L. imperium colum. 4. §. Sed primum di-
 ctum,* & venditâ medietate castri. censeatur etiam
 vendita Jctio eidem castro cohærens, *Roman. in consil.
 4. 4. colum. final.* Hinc est, quod Castrô concessô ve-
 niant etiam molendina spectantia eò *Bald. in utramq̃
 part.**

part. c. 1. n. 2. de capit. qui cur. vendit. ubi quoque num. 5. docet, castro alicui à Principe donatò transferri in consequentiam merum & mixtum imperium, adeoque Jctionem. Castrò siquidem concessò cum pertinentiis comprehenduntur omnia, quæ sunt in territorio Castri, ut Vasalli, Oppida, Præfecturæ, Pagi, nisi exemptio specialis probetur. *Dec. consil. 517. n. 9. incip. in sentent. Plur. Roland. à Valle consil. 42. n. 30. Vult. Lib. 1. de F. c. 5. n. 5. Rosenth. eodem. c. 5. conclus. 6. lit. A.* qui omnino affirmant. Sed in hoc casu distingvendum puto, an Jctio competat personæ, an verò cohæreat territorio & Castro. Posteriori casu non illò translata videtur. Rationem rationis v. apud *Covarr. quest. pract. d. c. 1. n. 10. versu Decima conclusio, Roman. consil. 44. n. 3. Besold. vol. 2. consil. 4.*

QVÆSTIO XII.

JCTIONEM ALIENAM VIOLANS
QVO PACTO PUNIATUR?

EX sacri Constitutione Imperii de pace publicâ servandâ & illam sanctam Imperatores promulgarunt de non turbando alterum in suâ Jctione aut possessione, quò saluberrimo & ad pacem publicam servandam utilissimo Edicto nihil majus, nihil sanctius, inveniri potuit. Sicuti verò hoc mediò religiosissimo, ejusmodi ex omni colluvie collectis portentis, perque petulantiam ac temeritatem tranquillitatis publicæ quasi capiti insultantibus, omnis ansa & occasio videtur sublata; ita temerarii
repe-

reperiuntur non rarò, qvi nefariò ac impio aflu violare dictam sanctionem haud erubescunt. *Qvare* rectè ab Augustissimo Principum *Maximiliano Primo Anno 1495.* poena gravissima in alienæ possessionis turbatores dictata: fractæ videlicet pacis *Treuel. d. 3. thes. 11. v. 1. lit. B. Wesenb. in §. h. tit. n. 13.* qvæ secundum Constitutionem Caroli V. Monarchæ, in qvò DEUS hominesqve omnia excelsæ felicitatis ornamenta contulerant, bannò imperiali, qvò delinquentibus igni & aqvâ interdicatur, ita ut à nemine in Clientelam, fidem & amicitiam recipi, ab omnibus verò impunè tam in Personâ, qvàm in rebus offendi possunt *Ord. Camer. part. 2. tit. 9. §. So iemands/ & bonorum publicatione punitur.* Ut autem hæc actio competat, tria potissimum requisita necessariò intervenire opus est, 1. Vis publica *text. in L. 2. & L. seq. ff. Quod met. caus. 2.* Vis armata, qvæ sit hominibus coadunatis vel armata manu *mit gewehreter oder gewaffender Hand/L. 2. & L. 1. §. hoc interdictum. ff. de vi & vi armata. 3.* Dolus malus ut vis fiat armata manu, dolo malo & destinata voluntate *Celeberr. Dn. Carpz. p. 4. constit. 13. defin. 2. n. 6. 7. 8. Andr. Gail. Lib. 1. obs. 3. & alii.* Qvæ etiam Officiales, si utriusqve Jctio certo territorio cohæret, extra illud eam exercere neqveunt, ut in specie scriptum reliquit *Johan. Zanger. de except. p. 2. n. 160. & seq.* Und ist rechtsens/das die Jctiones nicht confundiret/ noch dem inferiori in seinem Gerichte durch den superiorem Eingriff geschehen sol/ *Alberr. Brun. consil. 27. incip. viso processu col. pen. v. 5. qvæia certum est. Roland. à Valle consil. 1. n. 50.*

n. 50. & consil. 16. n. 13. Jctiones non esse confunden-
das dicunt *L. nemo. 4. C. d. Jctio. Gail. 1. obs. 119. n. 2. Can.*
pervenit 39. 11. q. 1. fin.

QVÆSTIO XIII.

UTRUM PRÆTER IMPERATOREM
ET ALII MAGISTRATUS MERUM
IMPERIUM HABEANT?

M^Erum imperium olim in terrarum Reginâ,
mundi miraculo, in quo Natura velut in com-
pendiô repræsentavit, quicquid ubiqve esset ma-
gnum & invidendû, jam verò tristi florentis fortu-
næ teatro, Roma sc. habuisse Præfectum urbi, in pro-
vinciis verò Proconsules & Præsides, testantur *L. 1. in*
pr. ff. de Præf. urb. L. 7. §. 2. L. 9. de offic. proc. L. 6. §. 8. de offic.
præs. Treutl. d. 3. v. 1. th. 6. Rebus postea Qviritu indies
crescentibus, facultatibusqve in immensum erectis,
consultum putarunt, ut uni soli universa imperii cu-
ra committeretur. Sed sicuti Naturâ comparatum,
ut rebus omnibus insit quidam orbis, ita ut ea ferme
quæ ad summum perducta sunt, rursus ad infimum,
velocius multò, quàm ascenderant relabantur; Ita
eorundem rebus in deterius datis, imperium ad nos
devolutum tandem est. Hoc in præsentiarum
persans, quod toti ferè orbi Leges præscripsit, an-
gustis proh dolor! hodiè cancellis includitur, cujus
pars partim pactioibus, partim derelictione in alia-
rum Gentium ac Regum potestatem transiere, de
quibus

quibus plur: *Leonb. Wurfhain. in Relat. Histor. & D. Lindenspur. in tract. de Famil. illustr. orig. & mutat. c. 7.*
 Ut ut verò sit, tamen adhuc de hoc Imperiò anxie dis-
 ceptatur hæc quæstio: Utrum Imperator solus, an
 & alii Magistratus merum imperium habeant? Ce-
 lebriorem hanc controversiam facit quæsitum,
 quod ab Imperatore Henrico Luenburgico, Lo-
 thario & Azoni ejusdem temporis Jctis præstan-
 tissimis, propositum fuit, quibus sibi invicem haud ce-
 dentes ex singulari fervore & sponfione eam, pro-
 pter dirimendam Imperatori tradidère æquum, cu-
 jus gratiam captans Lotharius, solum Imperatorem
 merum imperium habere, respondit, Azo contra in
 Imperatore, tanquam fonte principali, residere qui-
 dem imperium, sed ab hoc in reliquos Magistratus
 tanquam rivulos derivari. Quò casu etsi Azo fa-
 tis dixerat æquum, nihilominus alter à Cæsare abs-
 tulit æquum, sicuti quærelatur ipse *Azo in summ. Cod. de Jction. n. 17. Rationes vid. ap. Duaren. ad L. 3. de Jction. & Gudelin. de jur. noviss. lib. 5. c. 13.* sed discernenda
 tempora veniunt. Aut enim de jure tantum Civili
 quæritur, aut, quod tempore controvertentium ob-
 tinuit. Priori casu certissima verissimaque Lotha-
 rii sententia fuit, quia Magistratus olim judicii pu-
 blici duntaxat habuit exercitationem, ex singulari qui-
 dem & speciali Populi vel Principis indultu, adeo-
 que non jure propriò *L. 1. de off. ejus. arg. L. 5. h. tit.*
 Posteriori verò Azonis sententiæ (non bene tamen
 à se ex jur. Rom. confirmatæ) subscribo, quia id tem-
 pestatis mutatâ jam dudum Reip. formâ Principes,

D

Proce-

Proceres, Statusq̄ve Germaniæ propria jura Majestatis vel Regalia, quæ territorialia dicuntur *Landes-Obriegkeit / sonderbahre Hohet/ und Oberbohmehigkeit/* jure hæreditariò, propriò, & quasi autocraticò usurpare, sicq̄ve ipso prioritatis & præminentia jure non minùs imperium merum in suis habuerunt territoriis, quàm ipsissimus Imperator in toto antehac imperiò. *Sutholt. aphor. 404. Hillig. ad Donell. L. 17. com. 8. Lit. N. N.* & hoc sole meridiano clariùs apparet, quod tantam prærogativam & dignitatē Octoviri in suis territoriis habeant & possideant, quantum Augustus Imperator olim tenuit, posseditq̄ve, quod universis cognitum perspectumq̄ve.

QVÆSTIO XIV.

AN COMMISSARII HABEANT JUS
MULCTAM INDICENDI?

Jurisdiçtione & potestate de causâ litigiosâ cognoscendi concessâ Commissariis, semper eò intendant, ut formam & tenorem præcisè commissionis observent, nec fines excedant *Famiger. Dn. Carpz. p. 1. const. 1. d. 12. n. 7. & p. 1. c. 1. d. 17. n. 1. Andr. Gail. obs. 35. n. 2. & 3.* ac ipsis de rebus & causis in commissione haud expressis judicare non licet *d. Dn. Carpz. p. 1. c. 1. def. 17. Jason. in L. à Divo Pio 15. ff. de re judicat.* Quod tamen fallit in connexis & accessoriis, ut partes litigantes citare, punireq̄ contumaces, super usuris, interesse, & fructibus pronunciare. Propositò in Thematate pro negativa sententiâ quidē faciunt ea, quæ in simili

simili specie tradit *Bocer. disp. 37. Class. 6. th. 3.* quæ tamen omnia nõ de Commissariis, sed Arbitris accipienda. Affirmativæ verò applaudit *L. 2. ff. de Jctio.* Si tamen multæ indictio ipsam concernat causam, nec Commissarius ejus terminos egrediatur: Cum nunquam sine modicâ coërcitione soleat dari Jctio teste *Cardin. Seraph. decis. 1222. n. 4. & Laurent. Urselfio conclus. Legal. 137. num. 37.*

QVÆSTIO XV.

AN MERUM IMPERIUM IN DEFUN-
CTORUM CADAVERA EXERCE-
RI POSSIT?

DOctores hîc distingvūt: an mortui sint ante condemnationem, an post eandem. Si ante condemnationem iterum distingvunt, aut Naturâ ipsâ, nullâ violentiâ adhibitâ, aut vi adhibitâ mortem obierunt. Si Naturâ ipsâ, pœna omnis extingvitur, & locum non habet, merumq; imperium in defunctorum cadavera exerceri non potest *L. 3. C. si reus vel accus. mort. f.* cum morte ejus crimen cum pœna sit extincta, nisi quis reus fuerit Criminis Majestatis *L. ult. ff. ad L. Jul. Majest.* si verò vi adhibitâ decesserunt, & sibi ipsis mortem consciverunt, pœna non extingvitur *L. 5. C. eod. L. 2. C. Qui test. fac. poss.* Si rei per condemnationem, puta supplicium, vitâ functi fuerint, tunc eorum cadavera non aliter sepeliri possunt, quàm si fuerit petitum & permissum. Potest tamen nonnunquam nõ permitti propter atrocitatem cri-

D 2

minis,

minis, ut si Majestatis causâ fuerint damnati *L. 1. ff. de cadav. punit. plur. Treutl. d. 3. vol. 1. th. 5. lit. b. Angel. ad L. 2. C. Quib. test. fac. permitt. Br. ad L. un. C. Ne ex delict. def. n. 11.*

QVÆSTIO XVI.

AN QUI SEMEL CONSENTIT IN ALTERIUS JURISDICTIONEM, POENITERE, ET AD PRISTINUM REVERTI QUEAT?

Consentire Jctis vocatur, cum duorum voluntates in unum concurrunt, utroqve approbante & sciente *Conna. l. 6. c. 1. num. 4.* ac quadruplicem faciunt consensum, negligentiae scil. consilii, cooperationis & auctoritatis sive defensionis, qvò primo & secundo consentiens minus punitur ac faciens, æqualiter tertio, plus verò quarto, de *quib. Gl. optima in cap. 1. de offic. d. leg. sup. verb. pari pœna.* Propositio in dubio omninò consentiens in alterius Jctionem, qvia consilio fecit, ponderatis tamen contractus substantiis, ad pristinum reverti nequit. Quod effatum nihilominus dubium reddit *L. 18. ff. b. & L. penult. Cod. de pactis*, qvæ negat contra pactum ulli dari ad priora regressum, qvò tamen ille textus affirmare videbatur. Bartol. quidem & alii veterum statuunt, Imperatorem loqui de eò, qvi subjectus quidem est Jctioni alicujus, sed ex singulari & speciali privilegio eam declinare potest, tunc enim cogi stare ejusmodi pacto, aliàs facile res reverteretur ad jus pristinum *L. si unus. S. pactus ne peteret ff. de pactis. Aphricanus ex adverso L. si*

L. si conven. ff. de fclion. interpretatur, eum non cogendum stare pactis, qui juri communi non sit subiectus; ejus Magistratus Jctio, cui pacto se subjecit. Sed ea sententia mihi apparet, utpote receptior, testibus Covar. in c. Quamvis de pact. l. 6. p. 1. §. 4. n. 7. & Seraphino. privil. 74. n. 165. motis eò argumento, quod juramentum obliget jurantem, omnibus post habitis regulis juris. Sed jurans semel obligetur, quod vinculum iniquitatis esse non debet 22. quest. 4. c. inter cetera, ac omninò servandum, quod absqve dispendio salutis æternæ servari potest c. cum contingat de jur. jurand. Rectè proinde ab eà pactione eum recedere non posse. Nonnulli distingvunt, an antequam Dominus aditus sit, an verò post à conventionem resiliat, antequam aditus sit, pacto stare non cogatur, post verò aditum non possit resiliare, ne Domini auctoritatem illudere videatur. Alii discernunt inter conventionem nudam & vestitam, seu contractui & instrumento adjectam, de priori accipiendam dictam L. 18. ff. h. de posteriori verò L. penult. C. de pactis, quam interpretationem inter alias veniorem & meliorem existimo.

QVÆSTIO XVII.

MERUM IMPERIUM AN ETIAM AD
BRUTA ANIMALIA EXTEN-
DATUR?

Negant nonnulli hóc moti argumento, quòd quæ ratio sit furiosi vel extra se positi, eadem quoque conditio vel magis sit bruti rationis expertis. Et quemadmodum furiosus ratione non uratur,

ita quoque brutum omnibus mentis facultatibus destitutum, nullo pacto delinquere vel puniri possit. Sed affirmat thema nostrum *I. text. expr. Exod. 21. & 28.* Ubi cavetur, si bos marem aut foeminam ferierit, ut moriatur ut lapidibus obruatur. *II. Levit. 20. §. 16. III. exempla & rerum judicatarum auctoritates.* Sic *Guido Papa q. 234.* testatur, se vidisse porcum suspensum, qui puerum interfecerat, ac similiter porcum qui rupto stabulo ascenderat in vaporarium relictoque domi soli infantulo faciem & ambo brachia, ex quo paulo post decessit, admorderat, interfectum, ob hoc *Annales Alsatici* subjiciunt, Huc spectat quoque *criminalis Constit. Caroli V. in art. 116.* So ein Mensch mit einem Viehe/ Mann mit Mann/ Weib mit Weib/ Unkeuschheit treib: n/ die haben das Leben verwürcket / und sollen der gemeinen Gewohnheit nach mit dem Feuer vom Leben zum Tode gerichtet werden. Utile quippe est, etiam si bruta nullo modo Legum capacia, non possint delinquere, ad tollendam execrandæ rei memoriam, ut quæ homines occidere, vel aliud grave delictum commiserunt, è medio tollantur. Tali enim flagitio contaminata indignam refricant facti memoriam. *Plur. D. Aug. 15. q. 1. sanciens,* quod mulier, quæ accesserit ad omne pecus, & vult ascendi ab eò, & mulier & pecus morte moriantur. Et sic bruta animalia vel de delicto alicujus hominis participant, & sic puniuntur ad abolendam criminis memoriam *Levit. 20. vers. 15.* Vel sola delictum & noxiam committunt, & puniuntur, ut minuat vindicta dolorem *Exod. 21. §. 28.* Et quia in jure Civili de hoc

hoc themate nihil est expressum, meritò exemplis & textibus sacris contenti sumus.

QVÆSTIO XVIII.

RESTITUTIO IN INTEGRUM AN
MIXTI IMPERII?

MInorum & mulierum magnam esse fragilitatem, adeoq̄ve facile decipi lædiq̄ve præsumi affirmant, *L. 1. & L. 3. §. si quis in f. ubi gloss. ff. de minor. L. 1. C. Qui & adversus quos, junct. L. 2. §. 2. L. 32. pr. ff. ad Sc. Vellej.* Proinde saluberrima iisdem relicta media, quò pacto ad pristinam conditionem pervenire queant, & quidem per redintegrandæ rei actionem ut sunt verba Jcti Pauli 1. *Recept. sentent. 7.* Hæc discuteatur, utrum mixti imperii sit, nec ne? Negant nonnulli, quòd omne imperium constat in coërcendo; restitutio verò in integrum non in coërcendo, sed cognoscendo consistat, adeoq̄ve potius Jctionis simplicis esse, quàm mixti imperii: sed respondeo ad hoc, non omne imperium in coërcendo consistere, mixtumq̄ve esse duplex, unum, quòd Jctioni coheret, alterum, cui Jctio inest; illud in sola positum est coërcitione, malosq̄ve coërcere potest; hoc per se ut principale consideratur nec Jctionis deferendæ causâ est comparatum, & ad hoc, non verò posterius in integrum restitutionem referendam probat expr. *L. 26. §. 1. ff. ad Municipal.* ubi Magistratus Municipalis prohibetur in integrum restituere, propterea, quia restitutio magis imperii est, quàm Jctionis *Pac. cent. 2. q. 100.* quæcunq̄ve verò magis imperii sunt, quàm

quàm Jcttionis, Magistratus Municipalis facere non potest, ut bona rei servandæ causâ jubere possidere *d. L. 26. nec obsistat L. 1. ff. de dam. inf.* cum res damni infecti celeritatem desideret, & propter periculosam dilationem Prætor Magistratibus Municipalibus delegandum illud putet, qui tunc & mittere in possessionem, ac in integrum restituere, & reliqua omnia facere, quæ ipse Prætor non prohibetur: Sed respondendum, hoc non peragunt ex proprio jure suæ Jcttionis, sed potius vi ex jurisdictione mandatâ proveniente. *Muscorn. de Jcttion. n. 161. & seq. Treuil. dis. 3. v. 1. th. 4. lit. c.* qui restitutionem in integrum magis mixti imperii esse, rectissimè docent.

QVÆSTIO XIX.

RECTORES ACADEMIARUM, QVALE
IMPERIUM HABEANT?

TAntam Rectorum amplitudinem & magnificentiam existimavit per totum terrarum orbem celeberrimus monarcha Carolus V. ut cum Lovanii esset, locò cedens, Rectori latus tangeret, eaque re Imperatoriam Majestatem nihil lædi arbitratus est. Unde more receptum est, ut in Academiis exteri, si qui adsunt, Principes, præcedant cum Rectore, Comites, Barones, Episcopi, & Abbates eundem proximè sequantur, Regia hæc fermè est dignitas & eminentia, ab Imperatoribus & Pontificibus, multis ab hinc retrolapsis seculis, indulta & concessa, quod per sceptrorum & purpuræ usum evidentè probatur. *Middendorpius de Academ. Lib. 1. c. 3.* inter alia
pri-

privilegia autem maximè insigne illud est, quò Studiosi ab Ictione Magistratus Laici vivunt exempti. *Auth. Habita. C. Ne filius pro patre.* Quòd ipsum an de civili solùm, an de criminali simul intelligendum, ambigunt Dd. Pro utraqve tam Civili, quàm criminali pugnat *Matthias Stephani in tract. de Iction. lib. 3. part. 2. c. 12. n. 109. Jul. Clar. S. fin. quæst. 35. n. 23. Christoph. Kupn. ad Auth. Habit. p. 17. n. 7. vers. licem. Horat. Lucius de privilegiis scholarium privileg. 69. Thom. Michael. tract. de Iction. th. 96. lit. B. ubi scribit, dispositionem Auth. Habita generalem esse, adeo què omnes sub se comprehendere species. Et absurdum esse, ut in ejus salutem & existimationem valeat quisquam proferre sententiam, de ejus nulla re pecuniaria cognoscere possit *L. ult. C. de agent. in reb. lib.* Pro hujus privilegii observantia, extare illustre præjudicium Lutetiæ Parisiorum, ubi præfectus urbis duos scholares, suâ sententiâ damnatos & suspensos, de furcâ tollere, defunctos osculari & honorificè sepelire coactus est, uti refert *Denaisius de jure meri imperii sub. C. de object. dissolut. n. 3. & plures rationes adfert Stephani d. loc. alleg. n. 101. ad n. 116.* E diversò Recto-ribus Academiæ merum imperium negat *Muscorn. de Iction. n. 76.* quòd vocabulum litis, quòd utitur Imperator in d. *Auth. Habita* in jure nostro tantum significet civiles causas, non verò criminales etiam, quem sequitur *Petrus Heigius part. 2. q. 11. n. 13.* Ubi in Jurisprudentiâ Romanâ nullibi forum privilegiatum ad causas criminales produci existimat, reatu omnem dignitatem excludente *L. 1. C. ubi Clarissimi**

E

simis

*simi, cum quibus consentit Jacob. Cujac. in comm. Cod. ad Tit. Ne filius pro patre. & ex veterib. Angel. Castrenf. & Sichard. ad Auth. Habita idem tradidere, videturque hæc sententia in foro frequentior. Unde videmus Academias plerasque quæ Jctiorem criminalem habent, eâ, tanquam singulari privilegio superbire, & non tam Juri Scripto, quam Clementiæ & favori bonorum Principum acceptum referre. Sic Johannes Brabantia dux, Academiam Lovaniensem instituens, Pontificis monitu, omne jus suum in Senatuum Academicum contulisse dicitur, liberamque in Studiosos ei concessisse potestatem. Hinc ibi Rector omnia jura in Scholasticos exercet, causas audit, decedit, mulctat, & grandioris & insignis criminis convictos vel capite punit. Similiter ac Academiam Tûbingensem amplissimis privilegiis, ac omni-
 modâ Jctiõne, & mero mixtoque imperio præditam, quò jure præter Lovaniensem in Brabantia, Griphis-
 vvaldensem in Pomerania, Ingolstadiensem in Bavaria nullam aliam gaudere, tradit Christoph. Besold. in
 dissert. de jure Academ. Ubi an Lipsiensem consultò, an ex ignorantia prætermiserit, scire non possum. Certè huic Philuræ nostræ non solum Jctiorem criminalem in Studiosos suos competere, sed eam quoque præ aliis hoc singulare habere, quòd tam super delictis in loco studii comprehensos, quam ad tres diætas criminis ratione captos à Magistratibus loci avocare, & causæ cognitionem suscipere possit, ex privilegiis Academiæ concessis compactatisque inter eandem & Senatuum urbicum erectis, longæ-
 vaque*

vaq̄ve observantiã confirmatis probat *Fridericus Pensoldus in add. ad decis. Coler. part. 2. decis. 296.* Ubi hanc prerogativam optimis rationibus suffultam & Serenissimæ Stirpi Saxonix maximè laudabilè esse dicit, qvòd scientiæ & literarum studia sic clementer protegantur, & comiter tractentur. Tenorem compactatorum exhibet idem *Pensold. part. 2. decis. Col. p. 349.*

QVÆSTIO XX.

REVISORES CAMERÆ QVALEM JURISDICTIONEM HABEANT?

HAud inter postremas Augusti Sacriq̄ve Imperii Hementias & dignitates, ponendum celeberrimum Cameræ Imperialis Judicium, das *Keyserliche Cammer-Gericht* / vel Summi Principis Consistorium, item Majestatis suæ judicium. Cum enim, qvondam litigantes Cæsarem & Aulicam ipsius Curiam, den *Reichs-Hoffrath* / ingentibus impensis, multisq̄ve laboribus seq̄vi necessariò cogerentur, atq̄ve sic saluberrima justitia, Imperatore bellicis aliisq̄ve gravissimis expeditionibus occupatò, minùs commodè administraretur, à Maximiliano Primò cæterisq̄ve Imperii Proceribus, Camera hæc Anno 1495. ordinata fuit, ubi Proceres, & Electores, qvin & ipsissimum caput, pro rerum differentia & qvalitate, litium fines expectare coguntur. Tantam proinde præsefert dignitatem, quantam in Galliâ Parlamenta, in Italiâ Rotæ, ac in Hispaniâ Suprema Concilia repræsentant. *Reink. 2. Cl. 2. c. 14.* Pro ritè verò administrandâ juris æqvitate, certi Revisores

constituti sunt, qui à Statibus Imperii, quorum sumptibus Camera fovetur, ad hoc deputati sunt, ut ad instantiam ejus, qui se gravatum Cameralium sententiã queritur, acta revideant, ac sententiam à Cameralibus latam confirment, vel reforment, dicti à revidendis actis, de quò in *Ord. Cam. part. 3. tit. 53.* Quali verò utantur Jctione Dd. ambigunt, Revisores ordinariam exercere posse negat *Treutl. 1. d. 12. th. 3. lit. b.* Affirmant verò *Gail. 1. obs. 154. Bender. de Revis. Cl. 4. n. 6. Reink. 2. Cl. 15. n. 17. Hunn. ad Treutl. d. l. b.* hãc potissimum ratione moti, quòd à Lege Imperii, Imperatoris, communiq; Statuum placito ordinariã Jctionem accipiant, neqve circa causas singulas, sed circa causarum Universitatem omnium, quæ in Camera decisæ sunt. Nonnulli distinguunt inter Visitatores, & Revisores. In visitatione annuã ipse Princeps, quẽ ex Visitatorib⁹ ordo tangit, sub pœnã aliquot aureorũ adesse, vel si adversa sanitate impeditur, aliũ Principem in persona substituere tenetur *d. t. 50. §. 1. Bertr. de Com. n. 13.* In revisione ex adversò, nemo ex Imperii Proceribus adesse tenetur, sed viri insigni præ cæteris prudentiã pollentes, ad revisionem mittuntur à Statibus, qui Commissarii vocantur *dict. tit. 53. §. dar auf sollen.* Et hos delegatos esse, adeoqve delegatam quoqve habere Jctionem, Sole meridianò cuiusvis apparet clariùs.

QVÆSTIO XXI.

AN DOMINUS FEUDI, VASALLUM,
EJUS QVE SUBDITOS, COLLE-
CTARE POSSIT? Coll.

Collecta apud Fridericum. Imperat. in *Auth. item
 nulla, C. de Episcop. & Cler. & Ciceronem* svadae Roma-
 nae principem excellentissimum *lib. 2. de Orat.* videtur
 esse pecunia, quæ à pluribus colligitur, posset eò &
 nomine conferri collatio, quæ à convivis in coenam
 aut prandium confertur, sive pecunia sit, sive penuria
Turneb. lib. 3. Advers. c. 6. Propositò in dubio prius
 negatur, quòd Dominus Feudi vasallum collectare
 possit. Collectis enim non nisi subditi onerari
 possunt, jusque Vasallagii subjectionem non operatur
C. ceterum 5. de jud. Clem. Pastoralis de sent. & re judicat.
 Deinde vasallus, Domino feudi, ratione feudi obliga-
 tus est ad servitia, iniquissimum proinde foret colle-
 ctis duplici; adeò gravari onere, quòd in argumen-
 to publicorum munerum maximoperè est cavendū
L. honorem 10. ubi Gloss. ff. de muner. & honor. Hinc licet in
 Conventibus Provincialibus Civium bona oneren-
 tur, tamen Feuda Nobilium in Decretis nominatim
 excipi videmus *Peet. Heig. part. 1. quæst. 18. n. 22.* Sanè in
 extraordinariis, & quæ ratione belli aut subitanæ
 publicæ necessitatis causa indici solent, nec hos im-
 munes esse probat *Heig. d. l. n. 28. ex Decret. Comitior. de
 Anno 1495. in pr. §. Alle und iede Menschen / item de Anno
 1500. §. Auch sollen die Ritter und Knechte des H. Reichs
 de Anno 1542. §. Und nemlich sollen alle / r. idq; non mo-
 do Cameralis Judicii usu, sed & consuetudine totius
 Germaniæ receptum ex Mynsing. lib. 4. obs. 70. refert
 Heig. dicto locò quem per omnia sequitur Seculi no-
 stri Sulpitius Bened. Carpz. part. 3. Constit. 28. de su. 19. cir-
 cæ. finem.* Posterius verò, quòd Dominus feudi,

subditos Vasalli collectare possit, affirmatur, quia ipsi jus collectandi, jure prioritatis regalis competit, ac impositio collectarum non est jurisdictionis, auch den Gerichten nicht anhängig/sondern der hohen Obrigkeit und Regalibus gehörig. *Knich. de jur. territ. cap. 3. num. 310.* Princeps verò concedens alicui Feudum, semper sibi integram ac inviolatam Superioritatem reservare præsumitur, ut pluribus in *Qvæst. 2. supra* demonstratum: Vasallus verò, subditis suis & hominibus collectas imponere non potest: *Besold. de Jurisdic. imper. qvæst. 20.* ac respectu Jctionis à Domino sibi reservatæ, subditi manent Domino Feudi subiecti, illiq; in locò feudali habitantes Vasallo subiecti sunt quoad Jctionem sibi concessam, Domino verò respectu Jctionis regalis & sibi soli reservatæ *Besold. d. qvæst. 20.*

QVÆSTIO ULTIMA.

AN PER TRANS ACTIONEM PRAGEN-
SEM, UNIUSCUIJUSQVE STATUS JU-
RISDICTIONE, AC CONditio, SAL-
VA AC INTEGRÀ RELICTA?

HUjusmodi sancta & arcana in publicum trahere hexamen, periculosum quidem scio, & piaculum duco. Sed adsit modestia, & de Principis Majestate reverens sermo. Fruimur scilicet hac libertate, quâ licet scire quid sumus, licet exercere quod scimus. Effrenata enim cujusvis dicendi libertas Reipublice perniciosissima semper extitit. Quare & ego coronidis locò, ut infans, moderatè de hac materiâ dicam. Meritò quis

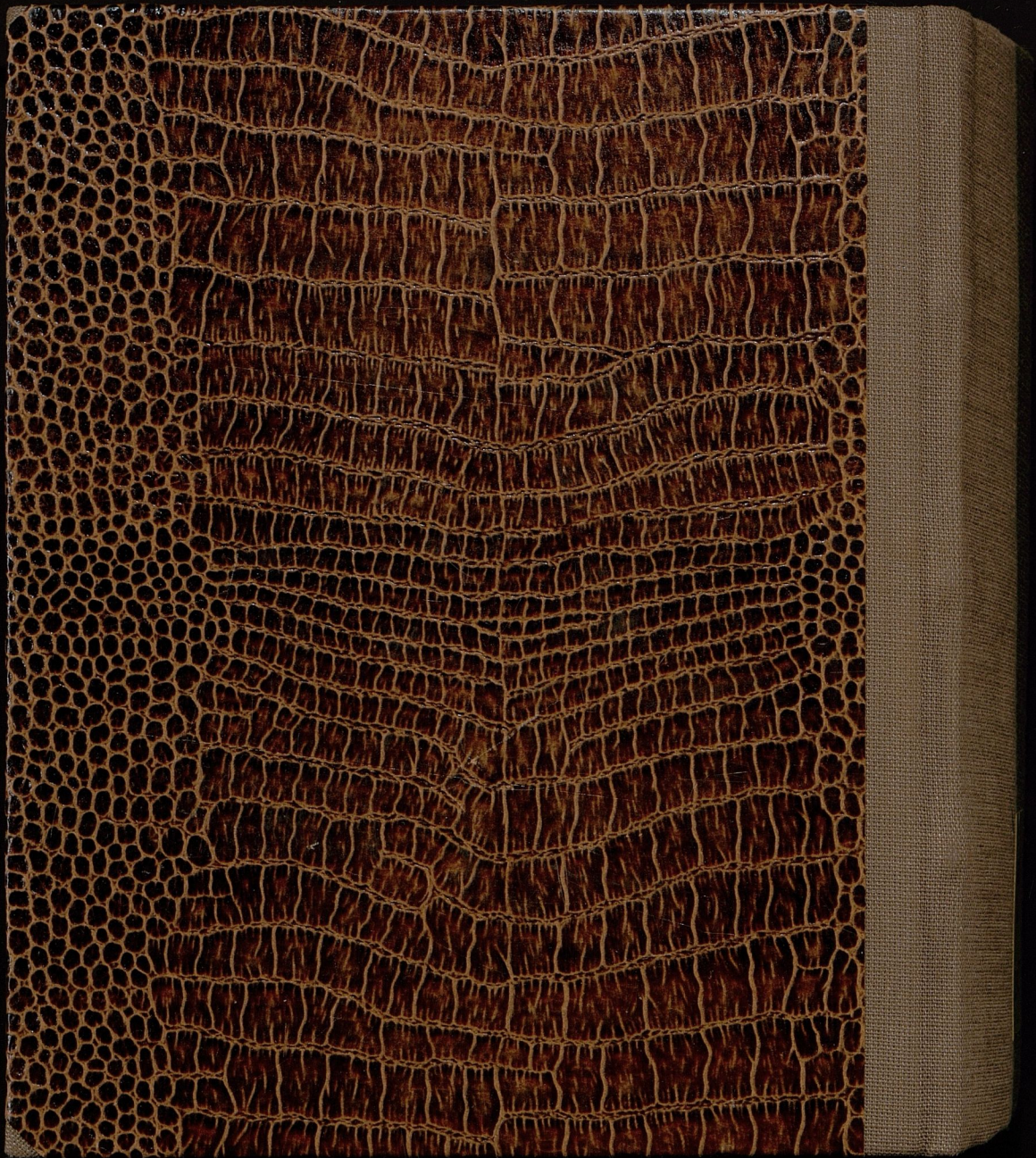
quis succenseat malevolis ex omni colluvie collectis
 portentis illis, qui superioribus annis, hanc sanctam
 pacificationem literis & verbis, quam tueri eos oportebat,
 examinare, lacerare, inter utriusque Religionis
 Proceres dissidia ferere, & per dictam omnia jura,
 privilegia, & statuta oppressa, execrando, ac impio
 ausu probare, non erubuerunt. Inter quos primas
 duxit partes, pessimus Jesuita quidam, qui de hoc
 pacto ad Patres Lotharingae sequentia exaravit:
*Latet ubique anguis in herba: nihil concessum, nihil conclusum,
 quod prius à Nostris non fuerit ponderatum, & in recessu ali-
 quod non habeat. Considerate, quantum Ecclesiae accedat;
 Hoc pacto non solum haeresis à Bohemiâ, Austriâ, & Moraviâ
 funditus exulsi, sed & Protestantium jura & privilegia coar-
 ctantur. Principi Palatino nulla venia indulgetur, & qui pro
 libertate se pugnare profitebantur, jam perduellionis crimen
 incurrunt, & ejus veniam deprecari coguntur &c. Scilicet
 non veretur hic homo in publicum vomere, Pacifi-
 catione eâ Protestantium jura ac privilegia fuisse coar-
 ctata. An ergo non advertit, vel advertere noluit
 impius calumniator, i. non solum Imperatoris Edi-
 ctum, de restitutione bonorum Ecclesiasticorum d.
 6. Martii. 1629. hac Pacificatione rursus abrogatum,
 verum etiam 2. pleraque Protestantium gravamina
 in Comitibus Ratisbonensibus, 3. Pacem Religionis
 & Regionis stabilitam: 4. Beyderseits Religions-
 Verwandten/ werden bey ihrer Religion/ Land/ Leuten/
 Herrlichkeiten/ Renth/ Zins/ Zehenden/ unbeschwert gleich-
 falls gelassen/ und ihnen dieselbe unverweigerlich gefolgt/
 auch wird in der That und sonst in Ungut wider dieselbe
 nichts*

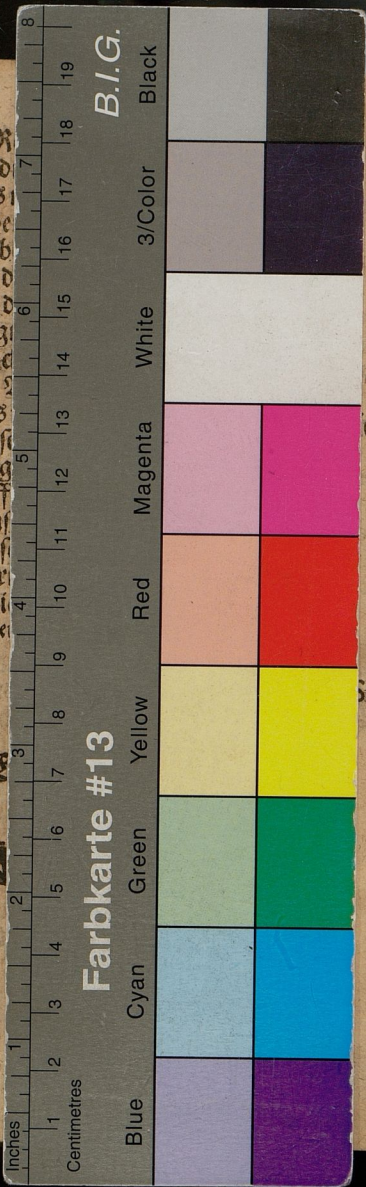
nichts vorgenommen. 5. Libertatem Germaniæ red-
 ctam. 6. Leges Fundamentales confirmatas. 7. O-
 dia extirpata. 8. Patriam tranqvillatam. 9. Pacem
 Religionis corroboratam. 10. Salutem singulorum
 intentatam. ac 11. Status Augustanæ & Pontificiæ
 Confessionis reconciliatos. Quibus omnibus
 certè jura & Jctiones Principum, ac Imperii Sta-
 tuum, non imminutas, non coarctatas, sed egregiè
 auctas, & pristino vigori restitutas, ac nunc acceden-
 te Pace Universalì, quam Divina Majestas diutissimè
 florentem conservet, plenè consolidatas, æquus om-
 nis mecum Censor censèbit. Et hæc de Jctione a-
 liisqve indè enatis dubiis proposuisse sufficiant. Plu-
 ra quidem, nobilissima hæc materia, & accuratiora
 magis postularet, de quibus quoq; differendi copia
 foret: Verùm ob temporis angustiam, materiæ diffi-
 cultatem & prolixitatem, diutius hisce immorari
 non licet. Fragilis enim ingenii ratis, truci huic ac
 turbulento Pelago sese committens, innumeras dif-
 ficultatum syrtes, eorumqve Syrenes prudenter ra-
 rò eludere, & ad portum feliciter appellere valet.
 Quare, Amicissime Lector, præsentès Quæstiones
 æqui boniqve consule, ac gratum accipe hunc
 qualemcunqve laborem. Pro quò grati-
 as depromo immortales

IMMORTALI DEO!

V. 17

29.

DEO BENEDICENTE,
&
Nobilissimo Jctorum ordine annuente,
THECASSELE.
CTIORUM DE JU.
RISDICTIONE QVÆ-
STIONUM

Succurrente

Viro Magnifico & Jurisconsultissimo.

DN. QVIRINO Schacher / Anteces-
fore celeberrimo, Potentissimo Saxon. Octoviro,
ab Appellat. Consiliis, Confistorii Eccles. Lipf. Adsess.
gravissimo, nec non Facult. Juridicæ Seniore meritissimo &c.
Patrono obfervanter colendo,

conficiente

GOTFRIDO ERICO BERLICHIO
LIPSIENS.

publicè in Almâ Patriâ exponebatur d. 16. Au-
gusti, Anno M. D. C. L. V.

Typis RITZSCHIANIS.

Jon. Schacher